

Revoluția burgheză este revoluția socială care desființează relațiile feudale perimate și le înlocuiește cu relații noi, capitaliste și, totodată, trece puterea politică din mîna feudalilor în mîna burgheziei. Revoluția burgheză înlocuind o formă de exploatare — cea feudală — cu o altă formă de exploatare — cea capitalistă, are un caracter progresist limitat. Este condusă de burghezie, dar forța socială principală o constituie masele, care, însă, nu-și pot impune propriile lor revendicări.

Revoluția burghezo-democratică este acea revoluție burgheză la care masele participă cu propriile lor revendicări economice și politice, căutînd s-o dezvolte dincolo de cadrul sarcinilor limitate, înguste, pe care le pune revoluția burgheză. Deci, revoluția burghezo-democratică este forma cea mai radicală a revoluției burgheze, căci urmărește înlăturarea vechilor relații de producție. Revoluția burgheză, în desfășurarea ei, se poate transforma în revoluție burghezo-democratică așa cum s-a întimplat în Franța.

ION NICOARĂ

BASARABII ÎN TABELE GENEALOGICE

Privită genealogic, problema familiei Basarabilor nu se poate rezolva ușor. Genealogia este știința ajutătoare a istoriei avînd ca obiect cercetarea originii și filiațiunii familiilor. Prin filiație se înțelege descendența din tată în fiu, în linie directă. Instrumentele de informare genealogică, în formă condensată, sînt: arborele genealogic și tabelele de ascendenți și descendenți. *Arborele genealogic* este un instrument în care se prezintă descendența dintr-un strămoș numai prin copiii de sex masculin, fiicele fiind indicate cu soții lor, fără a se menționa și urmașii lor. În schimb, *tabela de descendenți*, plecînd de la un anume înaintaș din trecut și mergînd spre actualitate, trebuie să cuprindă pe toți urmașii strămoșului avut în vedere (în cazul de față, Basarab Întemeietorul), fie bărbați, fie femei și să se indice și ascendenții soților. Strămoșul îndepărtat, Basarab, de la care pornește căutarea descendenților, reprezintă prima generație, copiii lui formează generația a II-a, în care trebuie să figureze fiecare tip masculin cu soția, indicîndu-se și părinții acestora, cu indicarea familiei tatălui și a mamei. Și se procedează în acest fel pînă se ajunge la ultimii Basarabi. Dacă s-ar pleca de la ultimii Basarabi din secolul al XVII-lea (nu este aici vorba de Craioveștii-Basarabi, care nu fac obiectul studiului de față), și s-ar merge în trecut pînă la Basarab I, s-ar realiza o *tabelă de ascendenți*.

În evul mediu și epoca modernă, în Rusia, Polonia, Germania, Franța, Anglia, Italia etc., ca să poată pretinde demnități superioare sau să fie admiși în anumite ordine, nobilii aveau obligația să probeze cu documente autentice originea nobilă a strămoșilor, atît pe linie bărbătească, cît și femeiască, fiind interzisă căsătoria unui nobil cu o femeie din straturi sociale inferioare. De aceea, încă din secolul al XVI-lea în cancelaria șefului statului se organizează un cabinet condus de un nobil genealogist numit de monarh (în Franța, „genealogistul regelui”) însărcinat să adune și să păstreze probe de noblețe. În modul acesta s-au întocmit registre sau cărți de genealogii, care prezintă o importanță deosebită cu privire la istoria politică și relațiile, sociale în evul mediu. În ele figurau și tabele de ascendenți.

În Țara Românească și Moldova, originea boierească se stabilea numai prin bărbați. Nu interesa din ce categorie socială făcea parte soția. Astfel, unii boieri scăpătați se căsătoreau cu fiice de negustori bogați etc., a căror origine uneori era ascunsă și familia lor nu se cunoștea,

nici prenumele respectivelor. De aici constatarea că în istoriografia noastră este imposibilă alcătuirea unei tabele de ascendenți, chiar pentru familiile cele mai influente din trecut, de pildă a Cantacuzinilor, plecând de azi și ridicându-ne pînă în secolul al XVI-lea și nici tabela de descendenți ai acestei familii, de la Mihai Șaitanoglu (secolul al XVI-lea) pînă în secolul XX, fiindcă multe dintre soții nu se știe căror familii au aparținut. Această situație se datorește faptului că la noi nu s-au alcătuit în trecut cărți genealogice, iar materialul documentar existent este insuficient și plin de lacune. Din această cauză, la noi nu se pot alcătui nici arbori genealogici compleți, mai ales pentru secolele XIV—XVI. Genealogia unor mari familii boierești este în mare parte fantezistă pentru aceste secole.

Lipsa de izvoare și de instrumente de informare genealogică face ca și pentru dinastia Basarabilor să nu putem prezenta un arbore genealogic complet, fără a mai vorbi de tabele de ascendenți sau descendenți. Într-un arbore genealogic trebuie să figureze, în primul rînd, data nașterii personajului respectiv, a căsătoriei (sau căsătoriilor), a decesului. Or, pînă la Mihai Viteazul, a cărui dată de naștere o deducem cu aproximație din legenda tabloului picturii Aegidius Sadeler, executat la Viena, în 1601, nu putem arăta la ce dată s-a născut nici unul din domnitorii anteriori lui. La mulți dintre domnii veacurilor XIV—XVI nu putem indica în mod cert cu ce s-au ocupat înainte de domnie și care a fost perioada de domnie, cu arătarea nu numai a anului, dar și a datei lunare. Cum mulți dintre domnitori n-au murit pe tron, iar alții s-au stins în exil, nu se poate stabili nici data exactă a decesului și a locului de înhumare. Apoi problema soțiilor legitime și a concubinelor, cît și aceea a numărului copiilor, cu precizarea celor legitimi și a bastarzilor, rămîne deschisă și, probabil, niciodată rezolvabilă, prin izvoarele pînă azi cunoscute.

Am făcut aceste precizări pentru ca cititorii să-și explice o serie de lipsuri din arborele genealogic al Basarabilor, pe care — pentru o mai lesnicioasă punere în pagină — îl înfățișăm prin trei tabele: A, B. și C, atrăgînd atenția de a nu se confunda termenul tabelă de aici cu tabela de ascendenți sau descendenți.

Originea familiei dinastice a *Basarabilor* este, fără îndoială, *românească*. Dacă numele întemeietorului statului feudal Țara Românească și a primei dinastii statale a fost *Basarab* nume ce se admite, în general, în istoriografie și lingvistică a fi de origine cumană (*Basarabă*), aceasta nu înseamnă nicidecum că întemeietorul era de neam cuman, ci el era fiul unui volevod român din a doua jumătate a secolului al XIII-lea, căruia părinții sau nașii săi i-au dat un prenume cuman, desigur practicat în aristocrația cumană în proces de asimilare cu feudații români.

Este în afară de orice discuție că un nume nu poate indica, fără nici o dovadă contrarie precisă, o anume origine etnică, fiindcă acest nume poate fi împrumutat de oriunde. Este bine cunoscut, și verificabil în documente de cancelarie domnească, faptul că țiganii robi din evul mediu românesc purtau de multe ori prenumele boierului, aceasta se întimpla în vremea mai veche, cînd în societatea românească nu se introdusese încă numele de familie, care se generalizează de-abia în secolul al XVII-lea. Această practică, evident, nu poate să ducă la concluzia că acei țigani aveau originea etnică a boierului. *Basarab*, un simplu prenume, a devenit nume dinastic și în unele izvoare Țara Românească este indicată ca fiind „Țara *Basarabească*”¹.

Fiindcă am căutat să întocmesc arborele genealogic al *Basarabilor*, am socotit să încep cu întemeietorul dinastiei, cu *Basarab*, iar nu cu tatăl acestuia, *Tihomir*. Ultimele săpături arheologice, executate în anii din urmă la Biserica domnească din Argeș, au dus la descoperirea

¹ *Documenta Romaniae Historica*, B. I (1247—1500), Buc. 1966, p. 92, nr. 46.

fundațiilor unei capele suprapuse de biserica din secolul al XIV-lea, precum și a zidurilor unei curți voievodale din a doua jumătate a secolului al XIII-lea³. Admit ca probabilă existența unui fiu necunoscut al lui Seneslau de la Argeș, care a dat naștere lui Tihomir, tatăl lui Basarab, căci e greu de admis ca Tihomir să fi fost fiul și urmașul lui Seneslau de Argeș. Consider de asemenea, ca puțin probabil ca Litovoi, din diploma Ioaniților de la 1247, să fie aceeași persoană cu Litovoi, căzut în lupta cu ungurii pe la 1277; de aceea admit un Litovoi II, care s-a războit cu dușmanii și a fost răpus. După această înfrângere, feudații olteni au considerat că izbînda țelurilor lor nu se va putea realiza decît unindu-și forțele cu ale voievodului de la Argeș, care prin abilitate politică față de coroana maghiară și prin campanii victorioase împotriva tătarilor reușise să stăpînească toată Cumania Neagră (Țara Românească de la est de Olt). Îmi exprim opinia că Basarab I este același personaj cu Negru Vodă al tradiției⁴. De acord că la Argeș a fost înhumat și Vladislav I, însă nu sînt convins că lui îi aparține mormîntul neprofanat, descoperit în 1920; înclin pentru Radu I și nu sînt pentru restrîngerea domniei lui în timp, la un an, extinzîndu-se limitele domniei lui Dan I „pînă către 1377”; nu sînt nici pentru opinia după care „domnia lui Radu I s-a încheiat „pe la 1377”⁴. Se pune în acest caz întrebarea cînd a putut Radu I să zidească Tismana și să înceapă Cotmeana? Pare probabil ca Vlad Uzurpatorul să fi fost un fiu nelegitim al lui Radu I. Pentru cronologia domniilor lui Vlad Dracul, Vladislav II și Vlad Țepeș s-au reținut concluziile judicioase la care a ajuns tînrul cercelător Matei Cazacu⁵. Din legăturile de dragoste ale lui Basarab Țepeluș cu Neaga, soția lui Pirvu Craiovescu, s-a născut Neagoe Basarab. Afirmația că Neaga ar fi fost soră cu Basarab-Țepeluș și, deci, Neagoe Basarab ar fi fost nepot de soră acestuia⁶, e lipsită de bază documentară, Neagoe fiind un fiu ilegal al lui Țepeluș.

N-am de gînd să analizez una cîte una persoanele ce figurează în arborele anexat. Ceea ce trebuie remarcat este faptul că dinastia Basarabilor pornind de la 1330 se continuă prin descendenți legitimi sau naturali pînă la 1660, cînd se stinge Mihnea III Radu, ultimul din familia Basarabilor. De pe la sfîșitul secolului al XIII-lea, cînd pare a se fi născut Basarab I și pînă la 1660, cînd dispare ultimul vlăstar al dinastiei, s-au perindat 12 generații, durata unei generații fiind de aproximativ 30 de ani. Istoriografia românească din trecut a făcut uneori incursiuni genealogice asupra familiilor unor domnitori, dar nu și-a propus să întocmească arbori genealogici ai dinastiei Basarabilor potrivit indicațiilor date mai sus. Cînd afirm acest lucru mă refer la istoricii B.P. Hașdeu, A.D. Xenopol, D. Onciul, N. Iorga⁷, I. Bogdan, I. Minea, I. Lupaș, Al. Lapedatu, I. Nistor, P.P. Panaitescu, C.C. Giurescu, I.C. Filitti ș.a., care, desigur,

³ N. Constantinescu, *La résidence d'Arges des voivods roumains des XIII-e et XIV-e siècles. Problèmes de chronologie à la lumière des récentes recherches archéologiques*, în „Revue des études sud-est européennes”, Bucarest, 1970, no. 1, p. 30.

⁴ Deci nu trebuie căutat în sec. XIII, mergînd pe căle învechite ale istoriografiei romantice din veacul trecut, cum fac autorii articolului din „Magazin istoric” (IV, nr. 8/41) din august 1970 (p. 37—42).

⁵ Șt. Andreescu, *Clopotul Cotmenei*, în „Magazin istoric”, IV, nr. 12 (45), decembrie 1970, p. 53.

⁶ *La Valachie et la bataille de Kossovo (1448)*, în „Revue des études sud-est européennes”, IX (1971), nr. 1, p. 139.

⁷ O. G. Lecca, *Dicționar istoric, arheologic și geografic al României*. Buc., 1937. p. 593 (arborele genealogic al domnilor Țării Românești).

⁸ Din lucrările acestuia sînt de menționat: *Femeile în viața neamului nostru*, Vălenii de Munte, 1911, în care prezintă soții de domnitori; apoi, *Istoria românilor în chipuri și icoane*, Craiova, 1921, cap. I. *Mormintele domnilor noștri* (p. 5—31) și cap. II. *Doamnele române* (p. 33—48).

Litovoi, voievodul Olte-
niei, 1247 (și după)

Litovoi II, + c. 1277 Bărbat, c. 1277—c. 1285 Alți frați

fiică
= Șt. Miliutin al sîrbilor
(1282—1321)

Seneslau, voievod
| la Argeș 1247 (și după
nc.
Tihomir (Thocomer)
(c. 1290—c. 1310)

Basarab I, întemeietorul
Țării Românești și dinastiei
(c. 1310—1351—52)
□ bis. domn. din Cîmpulung
= Margareta (Marghita)
catolică

ante = înainte de
c. = circa, pe la
cb = concubină (c)
f.d. = fără descendență
n. = născut (ă)
nc. = necunoscut (ă)
post = după
v. = voievod
= — căsătorit(ă)
+ = decedat (ă)
□ = înhumat (ă)
| = legătura între o generație și alta
: = legătura genealogică ipotetică
... = nume necunoscut
I, II etc. = nr. generației plecînd de la Basarab I
1. = descendenți din prima căsătorie, indicați pe linie
perpendiculară
2. = descendenți din a doua căsătorie

I.

II.

III. 1 Vladislav I (Vlaicu) v.
(1364—c. 1377)
□ bis. Sf. Nicolae domnesc
din C. de Argeș = Ana

1 Radu I v.
(c. 1377—c. 1384)
□ bis. domn. din Argeș
= 1. Calinichia

1 Voislav Argeș

1 fiică
= Ștefan Uroș V,
cneazul Serbiei

2 Ana
= Strațimir,
țarul de la Vidin
(1371—1396)

1 Elisabeta
c. 1367 Oradea Mare
= Ladislau de Oppeln
(Opolyi)

V.

1 Dan I v.
(c. 1384—1386)
+ în luptă cu Șişman al
Bulgariei
(23 sept. 1385)
= ... nc.

1 Mircea I v.
(1386—1418)
m-reă Cozia
= 1. Mara de Tolmay, era
+ în 1427
= 2 ... cb

2 Vlad (Uzurpatorul) v.
(1394—1397) ian.

1 Staico
(Stan)

V.

Dan II v.
(1422—1431 febr.—martie,
cu întreruperi cauzate de
Radu II
= ... nec.

Ioan
(la Raguza în 1397)

1 Mihail I v.
(1418—1420)
+ în luptă cu turcii și
Praznaglava
(f.d.)

2 Radu Praznaglava v.
(1420—1421, 1423 vara
1424 ante 10 nov.,
1426 mai, 1427 ian.—mai)
(f.d.)

2 Alexandru v. Aldea
(1431 febr.—mart—1436
dec.)
(f.d.)

2 Vlad Dracul v.
(1436 dec.—1442 aprilie,
1443 toamna—1447 nov.)
+ sfîrșit nov. 1447;
□ m-reă Bălteni;
= 1 ... ? (în călugărie
Eupraxia)
= 2 ... cb

VI.

Basarab II v.
(1442 aug.—1443 toamna)
= Maria, trăia în 1480

Vladislav II—Dan v.
(1447 dec.—1448 sept.;
1448 nov.—1456 aug.)
+ 1456 aug. 22 la Tîrg-
șor.
□ la m-reă Dealu

Basarab III—Laiotă v.
(1473 nov.—dec.; 1474 pri-
măvara, oct.; 1475 ian.
— 1476 ante 8 nov., 1477
ian.—nov.)
+ ante 22 dec. 1480 la
Brașov
(f.d.)

1 Mircea v.
1442 primăvara—vara
+ nov. 1447
(f.d.)

1 Vlad (Țepeș) v.
(1456 aug.—1462 nov.;
1476 nov.—1477 început
ian. ucis de boeri),
□ Snagov.
= 1. cu o rudă a lui
Matei Corvin
2. O fată de boier

1 Radu cel Frumos v.
(1462 nov.—1475 ian. cu
întreruperi
□ probabil la m-reă Tîn-
ganu-Ilfov
= Maria

2 Vlad Călugărul v.
(1481 sept.—ante 16 nov.
1482 apr.—1495 sept.)
□ la m-reă Glavacioc
= 1. Rada (călug. Simo-
nida, sora lui Gherghina
pircălabț
= 2. Maria (Eupraxia).

Tabela B

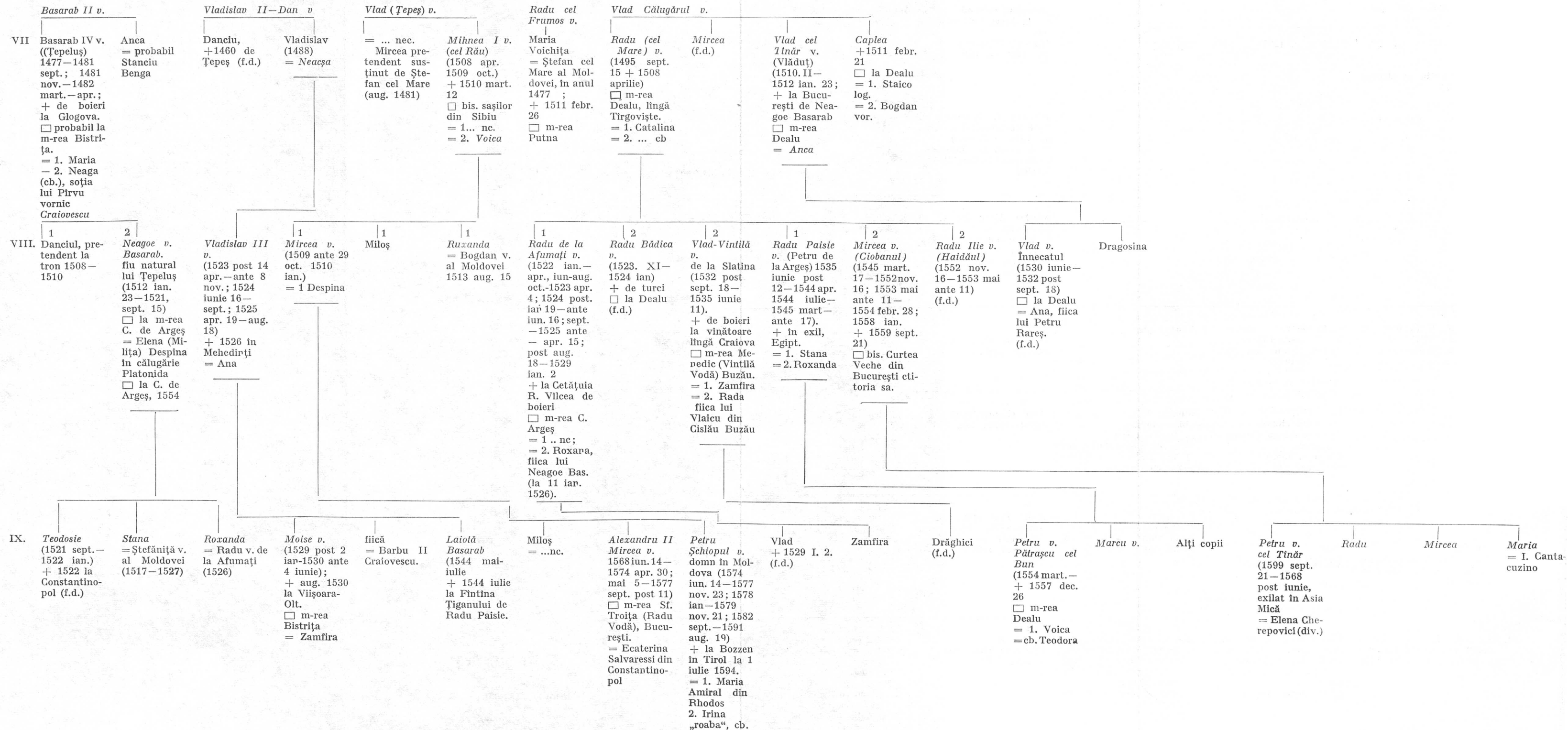
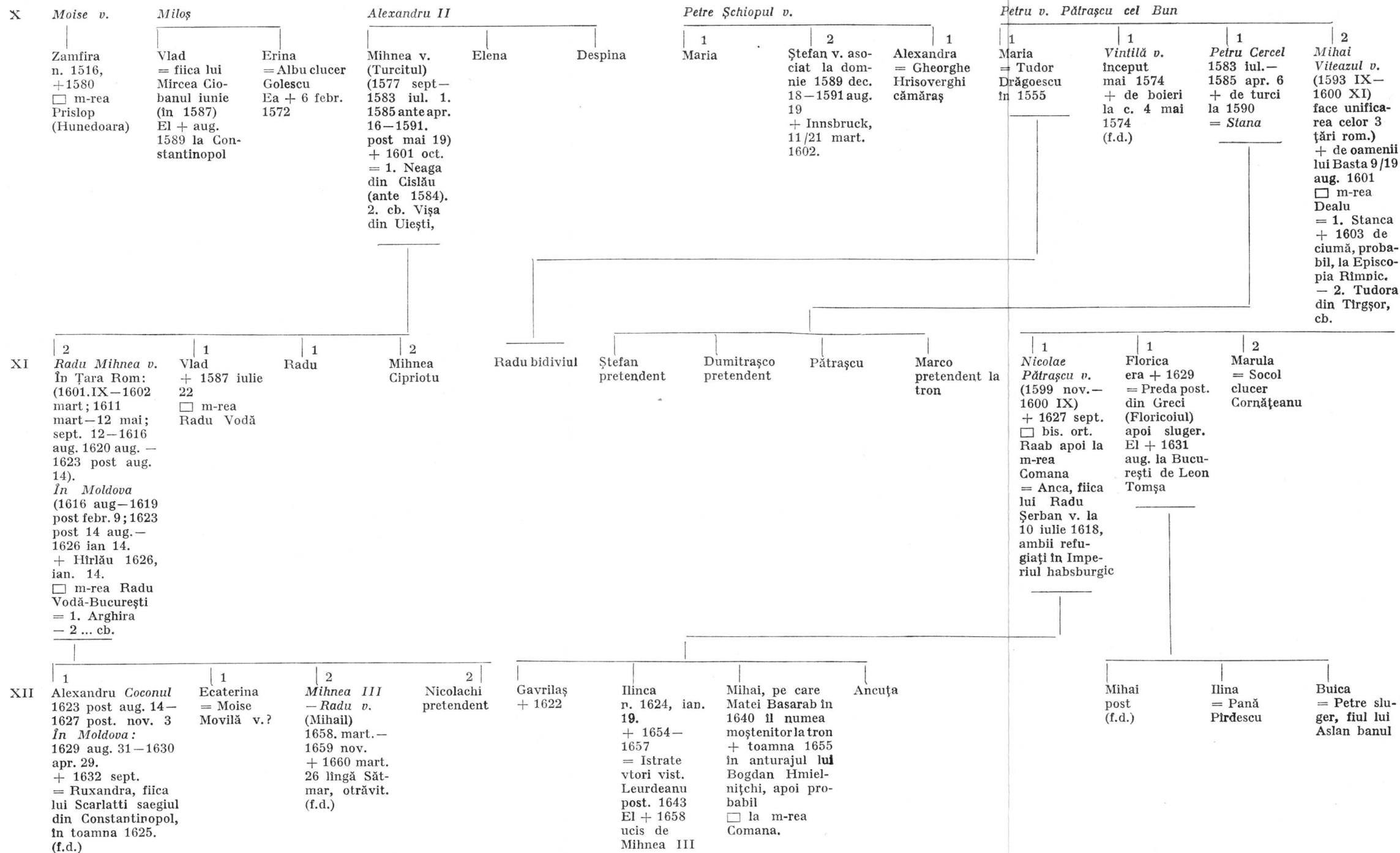

TABELA C

și-au dat seama că pe baza materialului documentar și a mărturiilor de natură narativă existente nu se va putea construi un instrument sigur de informare genealogică asupra Basarabilor. Au făcut, însă, asemenea încercări unii cercetători pasionați de genealogie, dar fără o serioasă pregătire istorică. Este de amintit, în primul rând, Ștefan D. Grecianu, omul care se poate spune că și-a dedicat îndelungata sa viață (+ 1908) cercetărilor genealogice și heraldice⁸. În 1910 istoricul maghiar din Transilvania, I. Karacsony, încearcă iarăși alcătuirea unui arbore genealogic⁹, cu numeroase erori: Basarab, fiul lui Tihomir, domnește numai pînă la 1335; Vlad Uzurpatorul e tatăl lui Radu Praznaglava. Încheie filiația cu Alexandru Coconul la 1628. Un alt arbore al Basarabilor aparține lui C. Kogălniceanu¹⁰, iarăși cu inadvertențe. Basarab I își încheie domnia la 1338, Vladislav I la 1383, Radu I stăpînește doar în 1383—84. Se atribuie lui Mircea cel Bătrîn un Dan III, tatăl lui Basarab Laiotă și bunicul lui Basarab Laiotă din 1544. Și aici Petru Șchiopul descinde din Mircea Ciobanul și Chiajna. Cronologia e deseori greșită. Nu se dă niciodată anul morții, chiar cînd se cunoaște precis. În anul 1937, O.G. Lecca anexează la dicționarul istoric și arborele genealogic al dinastiei „lui Basaraba”. Folosind lectura istorică din deceniile 3 și 4 ale secolului XX, autorul rectifică substanțial gravele erori înscrise în *Genealogia dinastiei Basaraba*, publicată înainte cu 38 de ani¹¹, precedînd pe Șt. Grecianu, om în vîrstă înaintată, pe cînd Lecca era un efeb de 18 ani, destul de îndrăzneț ca să se încumete a alcătui o operă genealogică dificilă, care i-a atras numeroase critici severe, îndreptățite.

Acum trei ani, un apreciat istoric medievalist a publicat un articol despre Basarabi¹², stăruind asupra originii importanței lui Basarab întemeietorul, a condițiilor în care apoi Neagoe din familia Craioveștilor își atribuie la începutul secolului al XVI-lea numele de Basarab și cum urmașii săi Craiovești își vor spune Basarabi. În cadrul articolului se schițează și cite un arbore genealogic sumar pentru Basarabi și pentru Craioveștii-Basarabi. Radu Paisie și Radu cel Mare, ca frați și deci, amîndoi fii ai lui Vlad Călugărul, ca și filiația Dan I-Basarab Țepeluș, nu corespund realității.

Închei acest studiu istoric-genealogic, alcătuit cu migală, cu speranța că el va stimula cercetările pe tărîmul genealogiei, nu numai relative la familiile domnitoare și cele boierești,

⁸ Vezi: *Eraldica română. Actele privilegiate la stabilirea armeriilor oficiale*, Buc. 1900. În tablourile A.B.C.D. (p. XXIV, XXXIII, XXXV, XXXVII) prezintă numai succesiunea domnilor, confundă în ce privește pe primii, fără indicarea soțiilor etc. Amestecă pe Basarabi cu Craioveștii ce și-au zis Basarabi. O a doua lucrare masivă apărută postum în două volume mari plus vol. III incomplet, se intitulează: *Genealogiile documentate ale familiilor boierești*, I—III Buc. 1913—1916, publicate de Paul Șt. Grecianu. Partea despre Basarabi, din vol. II, cuprinde pag. 252—404, pe ultima fiind și un arbore genealogic larg, cu unele legături greșite. Se dau numeroase documente. Se menține eroarea că Petru Șchiopul era fiul lui Mircea Ciobanul și a Chiajnei, și altele.

⁹ Vezi: *Arborele genealogic al voievozilor în Țara Românească*, publicat în rev. ungară. „Századok”, Budapesta, 1910, p. 177—192, tradus de Gh. Turbure și apărut în „Convorbiri literare”, XLIV (1910), nr. 9 și 10, p. 1026—1030; 1146—1157 (arborele se află pe p. 1156).

¹⁰ Vezi: *Tabloul genealogic și cronologic al Basarabilor Domni ai Țării Românești, 1310—1659*, Buc., 1912, 29 p. Arborele se află între 4—5.

¹¹ Vezi: *Familiiile boierești române. Istoric și genealogie*. (După izvoare autentice), Buc. MCCCXCIX (1899), 595 p. (arborele este plasat între p. 52—53). Primele trei generații, anterioare lui Mircea, sînt fanteziste. Dan I are pe Radu III, Dan II e tatăl lui Pîrvu Craiovescu banul (inexistent), Laiotă Basarab e identificat cu Țepeluș și e tatăl lui Neagoe Basarab; Radu cel Mare e tatăl lui Vlad (1524—26) și bunicul lui Moise vodă; Radu Paisie e frate cu Pătrașcu cel Bun, iar Mircea Ciobanul, Alexandru II Mircea, Mihnea Turcitu, Radu Mihnea, Alex. Coconul, Mihnea III Radu nu există.

¹² Șt. Ștefănescu, *Basarabi*, în „Magazin Istoric”, II, nr. 7—8 (16—17), iulie—august 1968, p. 2—9 (lista selectivă: Basarabi, p. 6).

ci și la cele de orășeni, muncitori și țărani. Dar, pentru a se realiza lucrări valabile în această direcție, trebuie o serioasă preocupare, mai ales din partea cadrelor didactice, în stringerea de mărturii istorice: documente, scrisori, însemnări de pe cărți vechi, inscripții etc., fără de care nu se poate alcătui un arbore genealogic.

ION IONAȘCU

LEXIC DE TERMINOLOGIE ISTORICĂ

OBȘTEA SĂTEASCĂ

Reminiscență din comuna primitivă, obștea satească (țărănească) sau teritorială este o formă de organizare socială în care stăpânirea pământului în colectiv se împletește cu aceea a loturilor individuale, legăturile de sînge dintre membrii comunității fiind înlocuite cu legături bazate pe interese economice. Ea este caracteristică populației din mediul rural și a apărut la toate popoarele în perioada trecerii de la societatea gentilică la cea împărțită pe clase. De aceea, regimul obștii satești este întâlnit în mai toată Europa sub diferite denumiri, ca de exemplu: *mark* la vechii germani, *verv* la ruși, *sused* la lituanieni, *opole* la poloni și cehi, *paroiki* la bizantini, *pariki* la bulgari și sirbi, *vicinus* la franci, *vicionanza* la italieni etc.

La poporul român obștea satească atestată din secolele IX–X, deci înainte de apariția statului a corespuns populației unui sau mai multor sate și a dăinuit nu numai în tot evul mediu dar și-a prelungit existența pînă în secolul nostru în anumite regiuni care au favorizat-o (de exemplu la munte). De aceea, această instituție pe cit este de veche, pe atît s-a dovedit a fi importantă pentru înțelegerea structurii social-economice a societății feudale și a cele capitaliste.

În condițiile obștii satești, țăranii stăpîneau în comun pămînturi de întinderi variabile în locuri aflate la adăpost de primejdii, avînd în folosință tot în comun locuri de pășune, bălți, ape curgătoare, păduri, precum și unele bogății ale subsolului (sare, păcură, metale feroase și neferoase etc). Singura formă de proprietate particulară din cadrul obștii satești erau casele de locuit și lotul de lîngă aceasta, unde fiecare gospodar își avea grădina, prisaca, via, livada etc.

La început locurile pentru cultură au fost lucrate în comun de către membrii obștii, iar produsele erau împărțite în mod egal între producători. Ulterior, pe măsură ce numărul membrilor obștii a sporit și au apărut forme superioare de organizare internă, pămîntul destinat culturilor a început să fie împărțit periodic în loturi numite *delnițe* între membrii obștii, pe familii, numai pe durata lucrărilor agricole. În rest, după stringerea recoltei el era din nou comasat și considerat proprietate obștească. Acest sistem de exploatare a pămîntului de cultură, utilizat de membrii obștii, este atestat la noi pînă tîrziu în secolul al XVII-lea. Cît privește fînețele, pășunile, pădurile, munșii, pămîntul nedeștelenit, apele curgătoare, bălțile erau folosite în comun după nevoile fiecărei gospodării. În păduri se putea vîna, se puteau trimite turmele de porci la păscut, se putea tăia lemn de foc și de construcție, apele curgătoare puteau fi folosite pentru mori și pive instalate în vaduri, pentru topitul inului și cînepei, în ele se putea pescuica și în bălți; fînețele procurau nutrețul pentru întreținerea vitelor iarna, iar pășunile hrăneau tot timpul cirezile de vite, turmele de oi și capre, hergheliile de cai etc.